

Na podlagi 60.d člena Zakona o osnovni šoli je Svet zavoda OŠ Karla Destovnika-Kajuha Šoštanj na svoji redni 8. seji sprejel dopolnitve Vzgojnega načrta.

VZGOJNI NAČRT OSNOVNE ŠOLE Karla Destovnika-Kajuha ŠOŠTANJ

1. VIZIJA ŠOLE

Cilj vzgojnega delovanja Osnovne šole Šoštanj je vizija: »Vzgojiti in izobraziti mlade ljudi v celovite osebnosti, da bodo sposobni samostojno in ustvarjalno reševati vsakdanje probleme in bodo spoštovali vrednote naše skupnosti.«

2. TEMELJNE VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA

Temeljne vrednote in vzgojna načela bomo povzeli v skladu s konceptom vizije naše šole. Vrednote se nanašajo na:

Odgovornost

Učenci jo izkazujejo s svojo vztrajnostjo, potrpežljivostjo, izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda. Učitelji jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, omogočanjem zdravega okolja, doslednostjo in spoštljivostjo. Pri starših pa se nanaša na skrbnost, sodelovanje s šolo, vzpodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja. Starši naj bodo otroku dober vzgled.

Spoštovanje

Medsebojno spoštovanje je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, zato se medsebojno poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve.

Znanje

Nam odpira pot od enega do drugega ter nam omogoča, da skupaj razvijamo ustvarjalnost, vedoželjnost, uspešnost, aktivnost in uporabnost znanja.

Varnost

Zaposleni ustvarjamo zaupanje med seboj in učencev do nas, delujemo dosledno in pri tem upoštevamo pravila, avtoriteto ustvarjamo s strokovnostjo, za varnost skrbimo tudi s svojo prisotnostjo med učenci. Vedno se odzovemo na težave, učence in sodelavce sprejemamo. Kritiko izrekamo vedno le na dejanja učencev, na pa na njihove osebnosti. Učenci se zavedajo posledic svojega ravnanja, si upajo povedati svoje mnenje, se učijo pogovarjati, obveščajo o težavah dežurnemu učitelji, razredniku ali drugi zaupni osebi na šoli, odgovorni so do svojega dela in dejanj.

Strpnost

Zaposleni so pri svojem delu korektni, enaki do vseh učencev in vzgajajo učence za upoštevanje različnosti. Učenci se zavedajo, da je vsak človek drugačen, da drugačnih ne izločamo, ampak jih vabimo in se za njih zavzemamo, da drugačnost spoštujemo in jo spoznavamo.

Skrb za okolje

Opozarjamo na čistočo šole in njene okolice, skrbimo za lasten zgled pri tem, organiziramo in sodelujemo pri očiščevalnih akcijah, varčno ravnamo z energijo, hrano, papirjem...

VZGOJNA NAČELA

Cilji delovanja šole temeljijo na štirih stebrih vzgoje in izobraževanja (Delors, Unesco):

1. Učiti se, da bi vedeli
2. Učiti se, bi znali delati
3. Učiti se, da bi znali živeti v skupnosti in eden z drugim
4. Učiti se biti

Načela, ki se jih bomo pri svojem delu in udeleževanju držali zaposleni, učenci in starši so:

1. Načela vzgojnih dejavnosti in vzgojnega delovanja
2. Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja
3. Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev
4. Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja
5. Načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev
6. Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil
7. Načelo spodbujanja samonadzora in samodiscipline
8. Načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti
9. Načelo osebnega zgleda

3. VZAJEMNO SODELOVALNI ODNOS S STARŠI

Dejstvo je, da nosijo starši pomemben delež odgovornosti za otrokov razvoj in napredek, zato je sodelovanje med šolo in starši nujno. Šola in družina imata številne priložnosti, da razvijeta dobro partnerstvo, ki se izraža v izgradnji medsebojnega zaupanja in sodelovanja.

S pridobivanjem zaupanja staršev ima šola več možnosti za njihovo vključevanje v oblikovanje vizije, poslanstva in vrednot delovanja šole.

Poleg formalnih načinov vključevanja staršev v delo šole bomo izvajali še razne neformalne aktivnosti: delavnice za otroke, starše in učitelje, predavanja za starše, dneve odprtih vrat in odprte učne ure, razredniki pikniki...

Šola starše obvešča na različne načine: ustno, pisno in po telefonu. V primerih, ko je potreben poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli, starše še posebej povabimo na razgovor. Če se starši ne vključijo v reševanje problemov, povezanih z njihovimi otroki ali jih zanemarjajo, šole izvede določene ukrepe in se po potrebi poveže z drugimi institucijami.

4. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

Proaktivne, preventivne dejavnosti

Lotili se bomo raznih dejavnosti, ki se bodo nanašale na naslednja področja:

- Razvijanje ugodne socialne klime, občutkov varnosti in zaupanja, izvajanje dejavnosti, ki postavljajo v ospredje medsebojno povezanost in sodelovanje
- Oblikovanje oddelčnih in šolskega dogovora o temeljnih vrednotah skupnega življenja
- Organiziranje učenja in dela tako, da so učenci aktivno vključeni v njihovo načrtovanje, izvajanje in vrednotenje v skladu s svojimi značilnostmi
- Sistematično razvijanje socialnih veščin, prostovoljno delo, medvrstniška pomoč
- Poudarjanje in nagrajevanje ustreznih in zglednih vedenj učencev, pogovarjanje o takih vedenjih
- Razvijanje pozitivnega samovrednotenja in sprejemanja odgovornosti
- Sistematično zbiranje podatkov o dogajanjih med učenci in okoliščinah, v katerih se pojavljajo za našo šolo značilni problemi
- Povečanje nadzora na določenih krajih v določenem času

Odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov

Pogovori, svetovanje in usmerjanje pomaga učencem pri reševanju problemov v zvezi z njihovim razvojem, šolskim delom, odnosih z vrstniki in odraslimi, razvijanju samopodobe in prevzemanju odgovornosti šole kot celote.

Pogovarjanje spodbuja razvijanje samovrednotenja, samokontrole in razvijanje odgovornosti za lastne odločitve in ravnanja.

Cilji pogovarjanja, svetovanja in usmerjanja so, da se učenci učijo:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojeti o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatičnega vživljanja v druge,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, čustvena napetost, doživljanje neuspehov, konflikti, apatičnost...
- razvijati pozitivno samopodobo,
- dosežati druge cilje, ki jih zastavi šola.

Pogovori se izvajajo v okviru ur oddelčne skupnosti, pogovornih ur, ob sprotne reševanju problemov in drugih priložnostih. Izvajajo ga strokovni delavci in sodelavci šole. Posebno vlogo pri tem imajo svetovalni delavci šole.

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med vsemi udeleženci ob težavah . V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih ustanovah.

5. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

Razgovor

Osnovni vzgojni postopek je razgovor z učencem, v katerem učenec enakovredno sodeluje. Po prestopku ali ob težavah učitelj z učencem opravi v najkrajšem možnem času razgovor in poskuša razrešiti problem. Če tak razgovor ni učinkovit, učitelj v razgovor vključi razrednika in po potrebi tudi svetovalno službo. O vseh razgovorih se vodijo zapisi.

Cilj razgovora in tudi vzgojnih ukrepov je predvsem sprememba vedenja. Pomembno se je zavedati kaj pričakujem in kako bo to učenec dosegel (konkretno po korakih, postavimo časovni okvir). Vsi dogovori se zapišejo. Dogovorimo se, kdo bo spremljal napredek in določimo, kako bomo vedeli, da je sprememba uspela. Uspeh seveda pohvalimo, lahko se tudi dogovorimo za izbris ukrepa.

Restitucija (povračilo škode)

Restitucija je oblika vzgojnega postopka, ki omogoča posamezniku, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Posameznik se v postopku sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave.

Poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo, zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil, spodbuja pozitivno vedenje, poudarja vrednote. Kaznovalca ni, zato učenec ustvarjalno rešuje problem. Restitucijo lahko razumemo

kot posebno polje vzgoje, katerega cilj je, da učenci kritično razmišljajo o svojem vedenju in da sami popravijo posledice slabo preišljenih dejanj.

Mediacija

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki so v sporu, ob pomoči tretje osebe (mediatorja) pogovorijo ter ugotovijo kje so točke njihovega spora, si izmenjajo stališča, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in strahove ter skušajo najti rešitev, ki bo ustrezala stranem v sporu. V mediaciji prevzameta sprti strani sami odgovornost za razrešitev nastalega konflikta. Proces mediacije vodi in usmerja strokovni delavec šole, ki je ustrezno praktično in teoretično usposobljen.

Vzgojni ukrepi

Vzgojni ukrepi obsegajo posledice kršitev pravil šole. Uporabljajo se, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene vse druge vzgojne dejavnosti. Učencem pomagajo spoznavati njihove obveznosti do drugih ljudi in pomen pravil v družbeni skupnosti. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanje možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev.

Postopek:

Ob ponavljajočih se kršitvah hišnega reda (trikrat ponavljajoča kršitev) se skličejo obvezni sestanki (enkrat tedensko/tri tedne), kjer so prisotni razrednik, dotični učitelji, starši, učenec in strokovna služba.

O kršitvah učenca in dogovorjenem sestanku starše obvesti svetovalna služba.

V primeru, da se vedenje učenca po treh tednih ne izboljša, se sproži postopek za vzgojni opomin.

V primeru hujše kršitve se nemudoma sproži postopek za vzgojni opomin

Vzgojni ukrepi so :

- Ukinitev nekaterih pravic in ugodnosti, ki so povezane s kršitvami pravil šole, s pridobljenimi statusi učencev, ugodnostmi, ki jih šola nudi učencem izven predpisanih dejavnosti in standardov. (interesne dejavnosti, ukinitve statusa).

- Opravljanje družbenokoristnega dela (pomoč v jedilnici, čiščenje okolice šole, pospravljanje učilnic in hodnikov, medgeneracijska pomoč, podaljšanje nalog dežurnega učenca ...).

- Povečan nadzor nad učencem, ko je v šoli.

- Zadržanje na razgovoru po pouku v zvezi z reševanjem problemov v soglasju s starši.

- Kadar učenec pogosto ogroža varnost, ne upošteva navodil in zato šola ne more prevzeti odgovornosti za varnost in izvedbo pedagoškega procesa izven prostorov šole (dnevi dejavnosti, tabori, šole v naravi...), šola poskrbi za dodatno spremstvo ali pa za takega učenca organizira nadomestni vzgojno-izobraževalni proces v šoli.

- Če učenec na dnevih dejavnosti izven šole ogroža varnost sebe in drugih in ne upošteva navodil učiteljev in strokovnih delavcev se nemudoma pokliče starše, ki ga morajo takoj priti iskati na dogovorjeno mesto.

- Odstranitev učenca od pouka je mogoča, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje pouka kljub predhodnim pogovorom, dogovorom in opozorilom. Cilj odstranitve je vzdrževanje jasno postavljenih mej, sprejemljivega vedenja in omogočanje resnega sodelovanja učenca in učitelja pri reševanju problema ter omogočanje nemotenega učenja drugih učencev v oddelku.

Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj. Strokovni delavec mu lahko pomaga pri reševanju problema, zaradi katerega ni pri pouku. V primeru odstranitve učenca od ure pouka, mora učitelj z njim opraviti razgovor še isti dan, skupaj pregledata opravljeno delo in se dogovorita o nadaljnjem sodelovanju.

Za vzgojni ukrep zoper učence za primer prinašanja, uporabe oziroma posedovanja nedovoljenih in nevarnih predmetov in snovi na območje šole in površin, ki sodijo v šolski prostor oziroma k vzgojno izobraževalnem delu se določi ODVZEM nedovoljenih in nevarnih predmetov in snovi. Če učenec takšnega predmeta strokovnemu delavcu šole ne izroči sam, lahko ravnatelj ali od njega pooblaščen oseba z namenom ugotovitve, ali učenec takšen predmet poseduje in njegovega odvzema, opravi pregled osebnih predmetov učenca, po postopku in na način, ki je določen s Pravili šolskega reda. Odvzete nedovoljene in nevarne predmete in snovi starši prevzamejo po predhodnem dogovoru z razrednikom.

Šola lahko oblikuje in izvaja tudi druge vzgojne ukrepe. O vzgojnih ukrepih se vodijo ustrezni zapisi, ki ne vplivajo na vzgojne opomine. Zapise vodi razrednik oziroma svetovalna služba ali oseba, ki vodi obravnavo.

Vzgojni opomini – administrativne sankcije

Minister za šolstvo podrobneje določi postopek izrekanja vzgojnih opominov in varstvo pravic učencev. Izraz vzgojni opomin se razlikuje od vzgojnega ukrepa, ki nima za učenca trajnih posledic, kot sta premestitev v drugi oddelek ali šolo. Vzgojni opomin ima torej podobno vlogo kot sedaj veljavni vzgojni ukrepi. Vzgojni opomin se izreče, kadar so izčrpana vsa pedagoška sredstva vsebovana v vzgojnem načrtu šole. Izrek vzgojnega opomina je povezan z obveznostjo izvajanja usmerjenih individualiziranih proaktivnih, svetovalnih in drugih vzgojnih dejavnosti in s sodelovanjem zunanjih institucij (svetovalni centri, centri za socialno delo, dispanzerji za psihohigieno itd.). V skrajnem primeru je posledica vzgojnih opominov premestitev učenca v drugi oddelek ali šolo, v nekaterih primerih tudi brez soglasja staršev. Odločitev o tem mora biti podprta s strokovnimi mnenji sodelujočih institucij.

Dopolnitve vzgojnega načrta je obravnaval:

- Učiteljski zbor dne 12.2.2024
- Svet staršev dne 5.2.2024

Dopolnjen Vzgojni načrt začne veljati 6. 3. 2024.

Jožica Dobnik, prof., l.r.
predsednica Sveta zavoda

mag. Majda Zaveršnik Puc, l.r.
ravnateljica